

Brussel, 2 juli 2019
(OR. en)

10178/19

ECOFIN 636
UEM 236
SOC 487
EMPL 376
COMPET 514
ENV 607
EDUC 320
RECH 353
ENER 357
JAI 717
FSTR 136
REGIO 172

NOTA

---

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	het Comité van permanente vertegenwoordigers/de Raad
Nr. Comdoc.:	9951/19 - COM(2019) 525 final
Betreft:	Aanbeveling voor een AANBEVELING VAN DE RAAD over het nationale hervormingsprogramma 2019 van Slowakije en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2019 van Slowakije

---

Voor de delegaties gaat hierbij de bovengenoemde ontwerpaanbeveling van de Raad, die is gebaseerd op Commissievoorstel COM(2019) 525 final, en door verschillende comités van de Raad is herzien en goedgekeurd.

AANBEVELING VAN DE RAAD

van ...

over het nationale hervormingsprogramma 2019 van Slowakije en met een advies van de Raad over het stabiliteitsprogramma 2019 van Slowakije

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 121, lid 2, en artikel 148, lid 4,

Gezien Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid¹, en met name artikel 5, lid 2,

Gezien de aanbeveling van de Europese Commissie,

Gezien de resoluties van het Europees Parlement,

Gezien de conclusies van de Europese Raad,

Gezien het advies van het Comité voor de werkgelegenheid,

Gezien het advies van het Economisch en Financieel Comité,

Gezien het advies van het Comité voor sociale bescherming,

Gezien het advies van het Comité voor de economische politiek,

---

¹ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1.

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Op 21 november 2018 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan de jaarlijkse groeianalyse en daarmee de aanzet gegeven tot het Europees Semester 2019 voor coördinatie van het economisch beleid. Daarin wordt terdege rekening gehouden met de Europese pijler van sociale rechten, die op 17 november 2017 door het Europees Parlement, de Raad en de Commissie werd geproclameerd. De prioriteiten van de jaarlijkse groeianalyse zijn op 21 maart 2019 door de Europese Raad bekrachtigd. Op 21 november 2018 heeft de Commissie op grond van Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad² ook het waarschuwingsmechanismeverslag aangenomen, waarin zij Slowakije niet heeft genoemd als een van de lidstaten die aan een diepgaande evaluatie zullen worden onderworpen. Tevens heeft de Commissie op die datum een aanbeveling voor een aanbeveling van de Raad over het economisch beleid van de eurozone aangenomen, die op 21 maart 2019 door de Europese Raad is bekrachtigd. Op 9 april 2019 heeft de Raad de aanbeveling over het economisch beleid van de eurozone³ ("aanbeveling voor 2019 voor de eurozone") aangenomen, die vijf aanbevelingen voor de eurozone ("de aanbevelingen voor de eurozone") bevat.
- (2) Als lidstaat die de euro als munt heeft en in het licht van de grote onderlinge verwevenheid tussen de economieën van de economische en monetaire unie dient Slowakije ervoor te zorgen dat volledig en tijdig uitvoering wordt gegeven aan de aanbeveling voor 2019 voor de eurozone, die wordt weergegeven in de aanbevelingen 2 tot en met 4 hieronder. Meer bepaald zullen maatregelen ter bestrijding van corruptie en ter verbetering van het justitiële stelsel helpen om gevolg te geven aan de eerste aanbeveling voor de eurozone wat betreft de kwaliteit van de instellingen. Maatregelen om het investeringsgerelateerd economisch beleid te richten op de gespecificeerd gebieden zullen helpen om gevolg te geven aan de tweede aanbeveling voor de eurozone inzake het ondersteunen van investeringen. Maatregelen om vaardigheden te verbeteren, zullen helpen om gevolg te geven aan de derde aanbeveling voor de eurozone wat betreft het functioneren van de arbeidsmarkt.

---

² Verordening (EU) nr. 1176/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 november 2011 betreffende de preventie en correctie van macro-economische onevenwichtigheden (PB L 306 van 23.11.2011, blz. 25).

³ PB C 136 van 12.4.2019, blz. 1.

- (3) Op 27 februari 2019 is het landverslag 2019 voor Slowakije gepubliceerd. Daarin werd de vooruitgang beoordeeld die Slowakije bij het opvolgen van de op 13 juli 2018 door de Raad aangenomen landspecifieke aanbevelingen⁴ heeft gemaakt, alsmede het gevolg dat is gegeven aan de landspecifieke aanbevelingen die in de jaren voordien werden goedgekeurd, en de vooruitgang die Slowakije in de richting van zijn nationale Europa 2020-doelstellingen heeft geboekt.
- (4) Op 25 april 2019 heeft Slowakije zijn nationale hervormingsprogramma 2019 en zijn stabiliteitsprogramma 2019 ingediend. Om met de onderlinge verbanden tussen beide programma's rekening te houden, zijn deze tegelijkertijd geëvalueerd.
- (5) De betrokken landspecifieke aanbevelingen zijn meegenomen in de programmering voor de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI-fondsen) voor de periode 2014-2020. Op grond van artikel 23 van Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad⁵ kan de Commissie een lidstaat verzoeken zijn partnerschapsovereenkomst en de desbetreffende programma's opnieuw te bezien en wijzigingen daarop voorstellen indien dit nodig is om de uitvoering van de betrokken aanbevelingen van de Raad te ondersteunen. De Commissie heeft in richtsnoeren met betrekking tot de toepassing van de maatregelen die de effectiviteit van de ESI-fondsen koppelen aan gezonde economische governance nader aangegeven hoe zij van die bepaling gebruik zal maken.

---

⁴ PB C 320 van 10.9.2018, blz. 107.

⁵ Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 320).

- (6) Slowakije valt momenteel onder het preventieve deel van het stabiliteits- en groeipact. In haar stabiliteitsprogramma 2019 voorziet de regering dat het nominale saldo zal verbeteren, van een tekort van 0,7 % van het bruto binnenlands product (bbp) in 2018 naar een begrotings-evenwicht in 2019, en vervolgens onveranderd zal blijven tot 2022. Op basis van het herberekende structurele saldo⁶ zal de begrotingsdoelstelling op middellange termijn – gewijzigd van een structureel tekort van 0,5 % van het bbp in 2019 in een structureel tekort van 1 % van het bbp met ingang van 2020 – volgens de planning in 2020 worden bereikt. Volgens het stabiliteitsprogramma 2019 zal de overheidsschuldquote naar verwachting geleidelijk dalen van 47,5 % in 2019 tot 44,4 % in 2022. Het macro-economische scenario dat aan die begrotingsprognoses ten grondslag ligt, is plausibel. Tegelijkertijd zijn de maatregelen die nodig zijn om vanaf 2019 de geplande tekortdoelstellingen te ondersteunen, niet volledig gespecificeerd. De begroting omvat een niet-gespecificeerde uitgavencategorie, begrotings-reserves genoemd, ter waarde van in totaal 0,7 % van het bbp, waardoor de uitvoering van de begroting minder voorspelbaar wordt.
- (7) Op 13 juli 2018 heeft de Raad Slowakije aanbevolen ervoor te zorgen dat het nominale groeipercentage van de netto primaire overheidsuitgaven⁷ in 2019 niet hoger ligt dan 4,1 %, hetgeen neerkomt op een jaarlijkse structurele aanpassing van 0,5 % van het bbp. Gezien de najaarsprognoses 2018 van de Commissie, die ervan uitgingen dat de middellangetermijndoelstelling in 2019 dichter zou worden benaderd, en in overeenstemming met de regels voor het deblokken van de vereiste aanpassing, zou de nominale groeivoet van de netto primaire overheidsuitgaven niet meer mogen bedragen dan 4,6 %, hetgeen overeenstemt met een jaarlijkse structurele aanpassing van 0,3 % in 2019. Op basis van de voorjaarsprognoses 2019 van de Commissie bestaat het risico dat aanzienlijk zal worden afgeweken van de aanbevolen begrotingsaanpassing in 2018 en 2019 samen genomen.

---

⁶ Conjunctuurgezuiverd begrotingssaldo, ongerekend eenmalige en tijdelijke maatregelen, herberekend door de Commissie volgens de gezamenlijk overeengekomen methode.

⁷ De netto primaire overheidsuitgaven bestaan uit de totale overheidsuitgaven exclusief rente-uitgaven, uitgaven in het kader van programma's van de Unie die volledig met inkomsten uit Uniefondsen worden gefinancierd en niet-discretionaire veranderingen in de uitgaven voor werkloosheidsuitkeringen. Nationaal gefinancierde bruto-investeringen in vaste activa worden gespreid over een periode van vier jaar. Er wordt rekening gehouden met discretionaire inkomstenmaatregelen of bij wet verplicht gestelde inkomstenstijgingen. Eenmalige maatregelen aan zowel de inkomsten- als de uitgavenzijde worden uitgevlakt.

- (8) In 2020 zou Slowakije zijn begrotingsdoelstelling op middellange termijn moeten halen. Uitgaande van de voorjaarsprognoses 2019 van de Commissie spoort dit, bij ongewijzigd beleid, met een nominale groeivoet van de netto primaire overheidsuitgaven van maximaal 4,6 %, wat overeenstemt met een structurele aanpassing van 0,3 % van het bbp. Op basis van de voorjaarsprognoses 2019 van de Commissie voor de situatie bij ongewijzigd beleid bestaat er een risico op een significante afwijking van die vereiste in 2019 en 2020 samen genomen. De verwachting is dat Slowakije in 2019 en 2020 aan de schuldregel zal voldoen. Over het geheel genomen is de Raad van oordeel dat vanaf 2019 de nodige maatregelen moeten worden genomen om te voldoen aan de bepalingen van het stabiliteits- en groeipact.

- (9) De overheidsfinanciën van Slowakije lopen op lange termijn een gemiddeld budgettair houdbaarheidsrisico. Volgens het verslag van de Commissie inzake de houdbaarheid van de begroting 2018 zou een gecumuleerde verbetering van 2,5 procentpunten van het bbp in het structurele primaire saldo nodig zijn om de schuldquote op lange termijn te stabiliseren, in verhouding tot het scenario bij ongewijzigd beleid. Dit heeft te maken met de verwachte stijging van de uitgaven voor pensioenen en gezondheidszorg, die de kosten van de vergrijzing opdrijven (gezamenlijke bijdrage van 1,8 procentpunten van het bbp). Aangezien de geboortecijfers laag zijn en de levensverwachting in Slowakije naar verwachting verder zal stijgen, zal de afhankelijkheidsratio van ouderen – waarbij ouderen worden vergeleken met de beroepsbevolking (het aandeel van de bevolking dat werkt of een opleiding volgt) – tegen 2060 naar verwachting bijna verdrievoudigen. Voorts zal het aandeel inactieve personen boven de 65 jaar ten opzichte van de werkenden volgens de prognoses stijgen van slechts 30 % in 2016 tot meer dan 70 % in 2060 (economische afhankelijkheidsratio van ouderen). De invoering van automatische aanpassingen van de pensioengerechtigde leeftijd aan de levensverwachting had de houdbaarheid van het pensioenstelsel op lange termijn geleidelijk verbeterd. Deze aanpassingen werden beschouwd als een belangrijk instrument om de intergenerationele billijkheid en de duurzaamheid op lange termijn te waarborgen. De bezorgdheid over de vraag of de pensioenstelsels op lange termijn houdbaar zijn voor de begroting, is toegenomen sinds het parlement op 28 maart 2019 een grondwetswijziging heeft goedgekeurd waarbij maxima voor de pensioengerechtigde leeftijd worden vastgesteld (64 jaar voor mannen en vrouwen zonder kinderen, met voor vrouwen een verlaging met een half jaar voor elk van de eerste drie kinderen), hetgeen betekent dat de automatische aanpassingen van de pensioengerechtigde leeftijd aan de levensverwachting niet meer zullen gelden zodra de maxima zijn bereikt. Volgens de Slowaakse begrotingsraad zal de invoering van deze maximumleeftijd een extra uitgavenstijging van 1,6 % van het bbp met zich brengen (van 8,6 % in 2016 tot 11,4 % in 2070), ten opzichte van de stijging tot 9,8 % die in het verslag van 2018 over de vergrijzing werd voorspeld. Hierdoor zullen de houdbaarheidsrisico's aanzienlijk toenemen. Vooralsnog zijn er geen compenserende maatregelen voorgesteld en is niet berekend wat de gevolgen hiervan zijn voor het inkomen van ouderen en de armoede onder ouderen.

- (10) Ondanks enige vooruitgang in de strijd tegen belastingontduiking blijft de naleving van de belastingwetgeving een uitdaging en was de btw-kloof in 2016 meer dan twee keer zo groot als het Uniegemiddelde. Van de in het kader van het derde actieplan geplande maatregelen worden weliswaar positieve resultaten verwacht, maar sommige van die maatregelen zijn nog niet uitgevoerd. De invoering van elektronische belastingaangiften, bijvoorbeeld, zal de administratieve lasten voor de belastingplichtigen waarschijnlijk verminderen, maar de algehele effect verliest aan kracht als niet alle geplande maatregelen ten uitvoer worden gelegd. Tegelijkertijd kan een gestructureerd kader van beleidsmaatregelen helpen om een frequente wijziging van de belastingwetgeving te ontmoedigen en een vereenvoudiging ervan te bevorderen. Ten slotte wordt het inkomstenpotentieel van milieu- en onroerendgoedbelastingen onderbenut in vergelijking met andere lidstaten.
- (11) De arbeidsmarkt blijft zich positief ontwikkelen, met name door een toename van de werkgelegenheid en historisch lage werkloosheidsniveaus. Er is goede vooruitgang geboekt bij de uitvoering van het actieplan voor langdurig werklozen, dat bijgedragen heeft tot een vermindering van het aantal langdurig werklozen met een derde over een periode van twee jaar. Niettemin ligt het percentage langdurig werklozen nog steeds boven het Uniegemiddelde, met name wat laaggeschoolden, jongeren en Roma betreft. De werkloosheidscijfers dalen, maar tegelijkertijd vormen de gemelde tekorten aan geschoolde arbeidskrachten een belangrijk probleem. Er zijn nog steeds zeer duidelijke regionale verschillen merkbaar op de arbeidsmarkt: de hogere werkloosheid is vooral geconcentreerd in drie regio's in het oosten van Slowakije terwijl er met name in het westen een tekort aan arbeidskrachten is. Verdere capaciteitsopbouw voor werkgevers en vakbonden is nodig om een actievere betrokkenheid van deze partijen te bevorderen.

- (12) Het bereik en de doeltreffendheid van het beleid ter verbetering van de inzetbaarheid zijn beperkt. De opleidings- en omscholingsprogramma's zijn verbeterd, maar ze zijn nog steeds ontoereikend en richten zich niet volledig op langdurig werklozen en kansarme groepen. Het onderwijs, dat op alle niveaus te weinig middelen krijgt, draagt onvoldoende bij tot de sociaal-economische ontwikkeling van Slowakije. De lage kwaliteit van de onderwijsresultaten, de participatie van Roma in inclusief regulier onderwijs vanaf jonge leeftijd en de doeltreffende integratie van sociaal-economisch achtergestelde leerlingen in het onderwijs- en opleidingsstelsel zijn (gezien het stijgende percentage jonge schoolverlaters) nijpende problemen. De onderwijsresultaten en het niveau van de basisvaardigheden blijven naar internationale normen zwak en worden in hoge mate beïnvloed door de sociaal-economische achtergrond van de leerlingen. Slowakije moet ervoor zorgen dat zijn bevolking beschikt over vaardigheden die beter zijn toegesneden op een economie en een samenleving in verandering. Ondanks de progressieve salarisstijgingen in de periode tot 2020 blijft het beroep van leerkracht onaantrekkelijk en is er een toenemend tekort aan leerkrachten. Bovendien vertoont de initiële opleiding beperkingen op het gebied van kwaliteit en relevantie. Ook de mogelijkheden voor professionele ontwikkeling voor leerkrachten zijn beperkt. De huidige maatregelen ter bevordering van kansgelijkheid en inclusief onderwijs hebben de verwachtingen nog niet ingelost en wat de desegregatie van Roma-leerlingen betreft, is er geen echte vooruitgang geconstateerd. De regering heeft het "Nationaal hervormingsplan voor onderwijs en opvoeding" (2018-27) en het eerste actieplan (2018-19) (samen met een geraamde begroting) vastgesteld, evenals nieuwe wetgeving inzake kwaliteitsborging in het hoger onderwijs. Het is van cruciaal belang dat deze maatregelen doeltreffend worden uitgevoerd en gemonitord om na te gaan of ze de verwachte resultaten opleveren.
- (13) De lage arbeidsparticipatie van vrouwen heeft te maken met het feit dat mannen zelden langdurig ouderschapsverlof opnemen en wordt nog versterkt door de beperkte toegang tot en de beperkte beschikbaarheid van betaalbare kinderopvang en voorzieningen voor langdurige zorg. Met name voor kinderen jonger dan drie jaar is het algemene percentage inschrijvingen voor kinderopvang uiterst laag. De regering heeft een nieuw besluit over de verplichte deelname van kinderen vanaf vijf jaar aan vroegschoolse educatie en opvang vastgesteld, dat in 2020 van kracht wordt. Er is echter behoefte aan verdere investeringen en aan maatregelen om het gebruik van kinderopvang en voorschoolse voorzieningen te stimuleren.

- (14) Ten opzichte van het Uniegemiddelde ligt het percentage personen voor wie armoede of sociale uitsluiting dreigt, over het hele land genomen weliswaar lager, maar in een aantal districten in Zuid- en Oost-Slowakije ligt het aanzienlijk hoger. Een groot knelpunt is de toegang tot hoogwaardig en inclusief onderwijs. Op dit gebied komen de regionale verschillen tot uiting in bijzonder uitgesproken percentages vroegtijdige schoolverlaters. Een ander knelpunt is de toegang van kansarme groepen, met name Roma, mensen met een handicap en mensen die dakloos zijn of uitgesloten zijn van huisvesting, tot gezondheidszorg, langdurige zorg, sociale huisvesting en andere essentiële diensten. Een geïntegreerde aanpak is essentieel om de sociale inclusie van deze groepen te bevorderen.
- (15) De hervormingen om de kosteneffectiviteit van de gezondheidszorg te verbeteren, krijgen steeds meer vaart, hoewel de mate van uitvoering tussen de verschillende zorgsectoren verschilt. De beleidsmaatregelen die in het kader van de evaluatie van de uitgaven voor gezondheidszorg werden uitgevoerd, hebben een aantal positieve resultaten opgeleverd, vooral na een reeks kostenbeheersingsmaatregelen op het gebied van farmaceutische producten en medische hulpmiddelen. Dit neemt niet weg dat zowel de efficiëntie als de prijs-kwaliteitverhouding van de zorg nog kan worden verbeterd door een strategische herschikking van de middelen over de verschillende zorgsectoren. Voor de zorgverlening wordt nog steeds buitensporig vaak een beroep gedaan op de ziekenhuizen, die, ondanks regelmatige schuldverlichting, schulden blijven opbouwen en moeite hebben om de nodige investeringen in het verbeteren van de efficiëntie en de kwaliteit van de zorg te financieren. De versterking van de eerstelijnszorg is van essentieel belang om overbodig gebruik van ziekenhuisdiensten terug te dringen, maar het geringe aantal huisartsen en het beperkte aanbod aan diensten in de eerstelijnszorg bemoeilijken de verbetering van de efficiëntie van het zorgstelsel. De regering heeft maatregelen genomen om het tekort aan arbeidskrachten in de zorg aan te pakken. Deze inspanningen moeten worden ingepast in een langeretermijnstrategie die gericht is op het geleidelijk decentraliseren van diensten voor acute zorg en het versterken van de eerstelijnszorg en van preventiediensten.

- (16) De fragmentatie van het onderzoekssysteem ondermijnt de doeltreffendheid van de openbare investeringen in onderzoek en ontwikkeling (O&O) ter verbetering van de kwaliteit van het wetenschappelijk onderzoek en ontmoedigt particuliere financiering. Het onderzoeks- en innovatiebeleid kampt met een gebrek aan coördinatie tussen ministeries en andere actoren, waardoor belangrijke hervormingen vertraging oplopen of mislukken. Het suboptimale transformatieproces van de Slowaakse Academie voor wetenschappen heeft aanleiding gegeven tot bezorgdheid over de continuïteit van de werking van deze instantie, waardoor het hele proces uiteindelijk spaak is gelopen. Het ontbreken of mislukken van gerichte maatregelen, in combinatie met een beperkte betrokkenheid van onderzoeksinstituten en een beperkte onderzoekscapaciteit, zijn een voor een factoren die de particuliere uitgaven voor O&O op een laag peil houden. Over het geheel genomen behoren de inspanningen van het bedrijfsleven op het gebied van O&O tot de laagste in de Unie en zijn deze vooral gericht op de - door multinationals gedomineerde - medium- en hightechindustrie. Maatregelen ter bevordering van de overdracht van kennis, ter versterking van de innovatiecapaciteit in de industriële sector en ter verbetering van de samenwerking tussen het bedrijfsleven en de academische wereld vorderen maar langzaam.
- (17) Om de productiviteit van Slowakije te verhogen en het convergentieproces gaande te houden, zijn ook aanhoudende investeringen vereist in de digitale en de vervoersinfrastructuur en in energie-efficiëntie. De dekking met vaste basisbreedband en 4G en het gebruik van ultrasnelle breedband moeten worden verbeterd. Investeringen in energie-efficiëntie – met name in de bouwsector – en in milieutechnologie kunnen een bron van groene groei zijn en zullen bijdragen tot het behoud van schaarse milieurijsdommen. Om minder ontwikkelde regio's in staat te stellen hun achterstand in te halen en meer op kennis gebaseerd, concurrerend en productiever te worden, zijn er daarnaast meer strategische investeringen nodig om de lacunes in de infrastructuur op te vullen en de vervoersnetwerken te verbeteren. Slowakije loopt achter met de voltooiing van zowel het kernwegennet als het kernspoorwegnet in het kader van het trans-Europees vervoersnetwerk, bijv. in de Rijn-Donaucorridor. Zwakke punten in het vervoersnetwerk kunnen worden aangepakt door de interconnectiviteit, multimodaliteit en interoperabiliteit van het bestaande netwerk voor openbaar en stadsvervoer te verbeteren en door duurzame vervoerswijzen te stimuleren.

- (18) Zware administratieve en regelgevingslasten kunnen een negatieve invloed hebben op investeringen en innovatie, met name voor kleine en middelgrote ondernemingen. Ondanks inspanningen van de overheid wordt de administratieve last onvoldoende verlicht en gaat het Slowaakse ondernemingsklimaat er volgens internationale vergelijkingen op achteruit. De kwaliteit van de wetgeving en het gebrek aan voorspelbaarheid zijn punten van zorg voor het bedrijfsleven. Slowakije dient zijn strategie voor betere regelgeving (RIA2020) volledig uit te rollen en het centrum voor betere regelgeving en het analysevermogen binnen het overheidsbestuur te versterken om deze uitdagingen aan te pakken. De sector voor professionele dienstverlening in Slowakije is nog steeds strikt geregeld. De regelgeving voor advocaten, octrooigemachtigden, burgerlijk ingenieurs, architecten, accountants, toeristengidsen en vastgoedmakelaars is strikter dan het gewogen Uniegemiddelde.
- (19) De overheid is bezig met een grondige hervorming van de methoden voor het plaatsen van overheidsopdrachten. Hiertoe wordt het rechtskader herzien om de procedures te vereenvoudigen en de transactiekosten te verlagen. De nieuwe nadruk op professionalisering is lovenswaardig, maar de algemene voordelen ervan worden maar langzaam zichtbaar. Gezien het wantrouwen ten aanzien van de overheid moeten overheidsafnemers zich extra inspannen om het vertrouwen van het bedrijfsleven, de media en het grote publiek terug te winnen. Dit bemoeilijkt de invoering van hoognodige nieuwe methoden. Met het oog op een betere prijs-kwaliteitverhouding en een meer strategische benutting van overheidsopdrachten moeten meer inspanningen worden geleverd om het gebruik van kwaliteitscriteria te versterken.
- (20) De Slowaakse overheid heeft nog steeds te kampen met inefficiënties en knelpunten die met name het gevolg zijn van inefficiënte samenwerking tussen overheidsdiensten. Het gebrek aan capaciteit en strategische planning en de administratieve inefficiënties vormen een belemmering voor de vlotte uitvoering van de ESI-fondsen. Als gevolg hiervan verloor Slowakije 120 miljoen euro aan financiering uit de periode 2014-2020 en staat de toekenning van de financiële middelen aan de eindbegunstigden nog steeds op een laag peil. Bovendien heeft de suboptimale voorbereiding van door de ESI-fondsen gefinancierde projecten geleid tot vertraging bij de investeringen en tot krappe termijnen voor de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten, waardoor het risico op onregelmatigheden is toegenomen.

- (21) Corruptie blijft een uitdaging en de vastberadenheid om corruptiezaken op hoog niveau te vervolgen is slechts beperkt. Pogingen om op te treden tegen corruptie, worden bemoeilijkt door zwakke punten van organisatorische en procedurele aard bij politie en justitie, en door de gebrekkige bescherming voor klokkenluiders. Ook de verbetering van de doeltreffendheid van het rechtsstelsel, onder meer wat de onafhankelijkheid ervan betreft, blijft een uitdaging. Ondanks enkele verbeteringen op het gebied van efficiëntie en kwaliteit is er nog steeds reden tot bezorgdheid over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. De vertraging in de procedure voor de benoeming van rechters bij het grondwettelijk hof kan van invloed zijn op het functioneren van het rechtsstelsel.
- (22) De programmering van de Uniemiddelen voor de periode 2021-2027 zou kunnen bijdragen tot het aanpakken van een aantal van de in de aanbevelingen geconstateerde tekortkomingen, met name op de gebieden die worden behandeld in bijlage D bij het landverslag 2019. Hierdoor zou Slowakije in staat zijn deze middelen zo goed mogelijk te gebruiken met betrekking tot de aangewezen sectoren, rekening houdend met de gewestelijke verschillen. Versterking van de bestuurlijke capaciteit van Slowakije voor het beheer van deze fondsen is een belangrijke voorwaarde voor het welslagen van deze investering.
- (23) In de context van het Europees Semester 2019 heeft de Commissie een brede analyse van het economische beleid van Slowakije verricht; deze analyse is gepubliceerd in het landverslag 2019. Voorts heeft de Commissie zowel het stabiliteitsprogramma 2019 als het nationale hervormingsprogramma 2019 doorgelicht en onderzocht welk gevolg is gegeven aan de aanbevelingen die in eerdere jaren tot Slowakije zijn gericht. Daarbij heeft de Commissie niet alleen gekeken naar de relevantie ervan voor een houdbaar begrotings- en sociaal-economisch beleid in Slowakije, maar is zij ook nagegaan of de Unieregels en -richtsnoeren in acht zijn genomen, gezien de noodzaak de algehele economische governance van de Unie te versterken door middel van een inbreng op Unieniveau in toekomstige nationale besluiten.
- (24) In het licht van deze beoordeling heeft de Raad het stabiliteitsprogramma 2019 onderzocht en zijn advies⁸ daarover is met name in de onderstaande aanbeveling 1 weergegeven,

---

⁸ Op grond van artikel 5, lid 2, van Verordening (EG) nr. 1466/97.

BEVEELT AAN dat Slowakije in 2019 en 2020 de volgende actie onderneemt:

1. In 2020 de middellangetermijndoelstelling voor de begroting halen. De houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn waarborgen, met name in het zorg- en het pensioenstelsel.
2. De kwaliteit en inclusiviteit van het onderwijs op alle niveaus verbeteren en vaardigheden stimuleren in lijn met de behoeften op de arbeidsmarkt. De toegang tot betaalbare en hoogwaardige kinderopvang en langdurige zorg verbeteren. De integratie van kansarme groepen, in het bijzonder de Roma, bevorderen.
3. Het economisch beleid inzake investeringen richten op gezondheidszorg, onderzoek en innovatie, vervoer (met name de duurzaamheid ervan), digitale infrastructuur, energie-efficiëntie, concurrentievermogen van kleine en middelgrote ondernemingen en sociale huisvesting, rekening houdend met regionale verschillen. Bij procedures voor overheidsopdrachten meer gebruikmaken van criteria inzake kwaliteit en levenscycluskosten.
4. De doeltreffendheid van het rechtsstelsel verder verbeteren, met bijzondere aandacht voor de versterking van de onafhankelijkheid van het rechtsstelsel, onder meer met betrekking tot de benoeming van rechters. Meer inspanningen leveren om corruptie op te sporen en te vervolgen, met name in het kader van grootschalige corruptiezaken.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad

De voorzitter
